

กลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
Risk Management Strategies on Internet Use
of Secondary School Students in Bangkok

ดิษฐภัท เรืองหัตถการ¹ และสุบิน ยุระราช²

Ditthaphut Ruenghutthakarn¹ and Subin Yurarach²

¹ดุษฎ์บัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²ที่ปรึกษา สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ระบุความเสี่ยง 2) ประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง 3) พัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง ประชากรที่ใช้ในวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี จำนวนทั้งสิ้น 132,088 คน ดำเนินกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ตามสูตรของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเสี่ยงในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี มีจำนวน 12 ด้าน 2) ประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล ด้านยาเสพติด ด้านเทคนิค ด้านความปลอดภัย ด้านส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านสนทนาออนไลน์ ด้านเกมออนไลน์ ด้านธุรกิจออนไลน์ ด้านจริยธรรม ด้านการพนัน และด้านกายภาพ 3) กลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงมี 2 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับนโยบายและกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ ซึ่งนำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป

คำสำคัญ: กลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยง การใช้งานอินเทอร์เน็ต

Abstract

The objectives of this research study were 1) to identify different types of risks of Internet use of secondary school students in Bangkok, 2) to evaluate and analyze such risks and 3) to develop strategies for managing the risks. The population of the study was 132,088 secondary school students aged 15–18 years old. Out of the population, 399 students were selected according to a sampling formula proposed by Taro Yamane. A set of 5–scale questionnaires was used as a tool to collect data for the study. The data was later analyzed by means of frequency counts, percentages, means and standard deviations.

The findings could be summarized as follows: Firstly, the risks of Internet use of secondary school students aged 15–18 years old in Bangkok could be classified into 12 aspects. Secondly, they could be ranked in accordance with their degrees of risk in a descending order as data and data accessibility, drug addition, technicality, safety, personal affairs, sexuality, on–line chatting, on–line games, on–line business, ethics, gambling and physical affairs. Finally, when all the risks were taken into consideration, 2 levels of risk management strategies, namely policy strategy and practicality strategy were proposed and developed. It was suggested that they could be used in 4 main tasks, namely academic affairs, budgetary, personnel administration and general administration.

Keywords: strategies, risk management, Internet use

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาขีดความสามารถของการทำงานในทุกด้านอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง กลายเป็นปัจจัยซึ่งมีบทบาทที่สำคัญของสังคมในการให้บริการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ด้วยการปฏิวัติระบบข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัย รวดเร็วและเที่ยงตรง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้ ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบริหาร ด้านบริการ งานประชาสัมพันธ์ แม้กระทั่งการพักผ่อนหย่อนใจ และยังเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล โดยเฉพาะการเชื่อมโยงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์การสื่อสารเข้าด้วยกันในลักษณะของเครือข่าย (Computer Network) ทำให้เป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศจากทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน จึงมีส่วนผลักดันให้เกิดการประยุกต์นำมาใช้ในด้านการศึกษาอย่างกว้างขวาง เทคโนโลยีจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน คอมพิวเตอร์จึงเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารยุคใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเรียนรู้ทักษะใหม่จะเกี่ยวข้องกับทักษะการสืบค้น ทักษะการติดต่อสื่อสาร และทักษะการจัดการกับข้อมูลควบคู่ไปกับทักษะทางด้านภาษาเพื่อใช้ในการศึกษา และการติดต่อสื่อสาร เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเน้นปลูกฝังให้กับเยาวชนเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

จากความสำคัญของเทคโนโลยีต่อการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2549 (ยรรยงสินธุ์งาม, 2552) เป็นต้นมา ได้กำหนดแนวนโยบายการดำเนินการการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง และมีความทัดเทียมกันทุกเขตพื้นที่ นอกจากนี้แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

ของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2549-2552 ได้มีการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการ รวมไปถึงการพัฒนาด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ระบบเครือข่าย และบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

จากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี พ.ศ.2556 (กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร, 2556) ซึ่งพบว่าประเทศไทยมีแนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตสูงขึ้นทุกปี โดยสถานที่ใช้บริการมากที่สุดคือที่บ้าน สถานที่ทำงาน และสถานศึกษา ตามลำดับ โดยกลุ่มนักเรียน นักศึกษา มีการใช้ทั้งคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์พกพา สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต อีกด้วย ซึ่งในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ก็ได้นำอาชญากรเข้าสู่อีกยุคหนึ่งของการก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่มีรูปแบบใหม่ อันอาจจะเรียกได้ว่าเป็น“อาชญากรรมในยุคโลกาภิวัตน์” และ/หรือ “อาชญากรรมคอมพิวเตอร์” ซึ่งปัจจุบันยังมีได้มีคำจำกัดความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ หรือ Computer Crimes อันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป แต่หากจะจำกัดความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติก็อาจกล่าวนิยามได้ว่า อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ คือการกระทำผิดกฎหมายที่ใช้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ (Knowledge of Computers) เป็นปัจจัยหลักสำคัญในการก่ออาชญากรรมนั้น (สุนนท์พิศ จิตสว่าง, 2550) ทั้งที่โดยตั้งใจและโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายขึ้นซึ่งปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพื่อควบคุมกำหนดแนวทางในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และ

ป้องกันการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งพบว่ายังมีการละเมิดต่อกฎหมาย และในบางกรณีก็ยังทำลายศีลธรรมอันดีของบ้านเมือง เช่น การเผยแพร่ภาพลามก หรือคำประเวณีเด็กทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากข้อมูลจำนวนคดีของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำแนกตามอายุและเพศ ขณะที่ได้กระทำผิด รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2551-2555 โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2555, ออนไลน์) พบว่าเด็กที่อยู่ในช่วงระหว่าง 15-18 ปี มีการถูกดำเนินคดีทั่วประเทศมากกว่าเด็กที่อยู่ในช่วงอายุเกินกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี และมีผู้กระทำผิดที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาเพื่อควบคุมความเสี่ยงจากการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในองค์กรทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นนักเรียนที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 15-18 ปี โดยให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้น มีความสอดคล้องกับกฎระเบียบทางสังคมที่ได้วางไว้ในปัจจุบัน ตลอดจนเกิดความเหมาะสมกับขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อระบุความเสี่ยงในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี ซึ่งตามเกณฑ์เข้าเรียนพบว่าอยู่จากอายุดังกล่าวกำลังศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 132,088 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยเมื่อคำนวณกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ตามสูตรของ ทาโร ยามาเน (อ้างใน สุทนต์ ศรีไสย์, 2551) จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) อีกจำนวน 3 กลุ่มประกอบด้วย

1. อัยการในคดีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จำนวน 3 คน

2. นักจิตวิทยาเด็กหรือนักสังคมสงเคราะห์เด็ก รวมทั้งสิ้น 6 คน

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จำนวน 6 คน

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน และเขต 2 จำนวน 53 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 120 โรงเรียน (พื้นที่กรุงเทพมหานคร) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน (Sample)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา

โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมในส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพได้ศึกษาวิจัยจากเอกสาร โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เป็นหนังสือ วิชาการ รวมทั้งบทความ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 4 แบบ ได้แก่

1. แบบฟอร์มการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง
2. แบบประเมินความเสี่ยง (โอกาสที่จะเกิดและผลกระทบ) ประกอบด้วย แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaire หรือ Written questionnaire) และแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended questionnaire)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเสี่ยง (ผลกระทบและโอกาสที่จะเกิด) มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่าจำนวน 6 ระดับ (Rating scale) โดยมีการตอบสนองเป็นคู่ (Dual response format) ได้แก่ โอกาสที่จะเกิด (ความถี่) และผลกระทบ/ความเสียหาย (ระดับความรุนแรง) สำหรับผลกระทบหรือความรุนแรงแบ่งได้เป็น 6 ระดับ คือ ระดับหายหน้า/รุนแรงมาก ระดับวิกฤต/รุนแรง ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด และระดับไม่มีผลกระทบ/ไม่มีความรุนแรง ส่วนโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิด แบ่งได้เป็น 6 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด/บ่อยครั้ง ระดับมาก/บ่อย ระดับปานกลาง/เกิดบ้างไม่เกิดบ้าง ระดับน้อย/ไม่ค่อยเกิด ระดับน้อยที่สุด และระดับไม่เคยเกิดขึ้นเลย จากการศึกษาทำสามารถจำแนกความเสี่ยงออกเป็น

12 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านความปลอดภัย ด้านข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล ด้านส่วนบุคคล ด้านเกมออนไลน์ ด้านธุรกิจออนไลน์ ด้านสนทนาออนไลน์ ด้านเทคนิค ด้านยาเสพติด ด้านการพนัน ด้านเพศ และด้านจริยธรรม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้ใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ

3. แบบฟอร์มการวิเคราะห์และจัดอันดับความเสี่ยง
4. แบบตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์

รูปแบบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานพัฒนามาจาก 2 แนวทาง เป็นการผสมผสาน การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณมาร่วมกันทำการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เป็นการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งได้ข้อมูลจากเอกสารที่เป็นหนังสือ วิชาการ รวมทั้งบทความ วารสาร ตลอดจนการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางและการสังเกต ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ได้จากการสำรวจและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในส่วนที่ได้ดำเนินการศึกษาความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การรวบรวมข้อมูล

1. แบบฟอร์มการวิเคราะห์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง จำนวน 15 ชุด เพื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

เหมาะสมของแบบสอบถามที่จะนำไปใช้กับเด็กที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี

2. ส่งแบบสอบถามเพื่อประเมินความเสี่ยงไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพศชายและเพศหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี ประสานงานขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษาต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครโดยทำหนังสือถึงผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจำนวน 399 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามสมบูรณ์กลับคืนจำนวน 399 ฉบับ (ร้อยละ 100) โดยมาตรวจสอบ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

3. แบบตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียนและเขต 2 จำนวน 53 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 120 โรงเรียน (ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลข้อมูลทั่วไปของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และคำนวณ ค่าร้อยละ

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อวิเคราะห์หาความเสี่ยงนักเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี

หลังจากนั้นนำผลการประเมินและวิเคราะห์มาจัดอันดับความเสี่ยง โดยใช้แบบฟอร์มจัดอันดับความเสี่ยง และสร้างเมตริกซ์ความเสี่ยง (Risk matrix) (สาลินี มีเจริญ, 2555) ในการแปลผลและตัดสินใจคัดเลือกรายการความเสี่ยงนี้จะสามารถระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยง จากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี

3. พัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการกำหนด กลยุทธ์จะพิจารณาจากความเสี่ยงที่มีโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หรือมีความถี่อยู่ในระดับสูง และผลกระทบ (Impact) หรือมีความรุนแรงอยู่ในระดับวิกฤตขึ้นไป โดยการพิจารณาเอาคะแนน ผลคูณของโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบ มาจัดลงในตารางเมตริกซ์ ถ้าจุดอยู่ในเกณฑ์สูงหรือสูงมากให้คงไว้ เพื่อนำมาแปลผลเป็นกลยุทธ์ ซึ่งแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ กลยุทธ์ระดับนโยบาย และกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดเรื่องกำหนดกลยุทธ์ตามแนวของสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2542) และสมยศ นาวิกการ (2544) ซึ่งจากความหมายของกลยุทธ์แต่ละระดับ เมื่อมาพิจารณว่ากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี สมควรแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับนโยบาย (กลยุทธ์ระดับธุรกิจ) และกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ โดยมีตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์จากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียนและเขต 2 จำนวน 53 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 120 โรงเรียน (ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร) โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน จะได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 โรงเรียน ในจำนวน 4 ประเด็น ประกอบไปด้วยความสอดคล้องเหมาะสม (Appropriateness)

การปรับตัวให้ได้เปรียบ (Advantage) ความเป็นไปได้
ในทางปฏิบัติ (Feasibility) และ การยอมรับได้
(Acceptability)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การระบุความเสี่ยงจากการใช้งาน
อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาเอกสาร สามารถ
ระบุความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดย
พบว่ามีความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต 12
ประเภท ได้แก่

1.1 ด้านกายภาพมีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 1 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 3 รายการ

1.2 ด้านความปลอดภัยมีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 6 รายการ

1.3 ด้านข้อมูลและการเข้าถึง
ข้อมูล มีรายการความเสี่ยง จำนวน 3 รายการและ
มีปัจจัยความเสี่ยง จำนวน 10 รายการ

1.4 ด้านส่วนบุคคลมีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัย
ความเสี่ยง จำนวน 4 รายการ

1.5 ด้านเกมออนไลน์มีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 6 รายการ

1.6 ด้านธุรกิจออนไลน์มีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 6 รายการ

1.7 ด้านสนทนาออนไลน์มีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 3 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 8 รายการ

1.8 ด้านเทคนิค มีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 4 รายการ

1.9 ด้านยาเสพติด มีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 3 รายการ

1.10 ด้านการพนัน มีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 3 รายการ

1.11 ด้านเพศ มีรายการความ
เสี่ยง จำนวน 2 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 3 รายการ

1.12 ด้านจริยธรรมมีรายการ
ความเสี่ยง จำนวน 1 รายการและมีปัจจัยความเสี่ยง
จำนวน 3 รายการ

ผู้วิจัยนำประเภทของความเสี่ยงมาวิเคราะห์
หารายการความเสี่ยงและปัจจัยความเสี่ยง ซึ่งพัฒนา
โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้เชี่ยวชาญจนได้มา
เป็นแบบสอบถามแบบประเมินความเสี่ยงเพื่อศึกษา
โอกาสที่จะเกิดและผลกระทบของความเสี่ยงจาก
การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี

2. ระบุความเสี่ยงจากแบบประเมิน
ความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการใช้งาน
อินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร จากแบบสอบถามแบบประเมิน
ความเสี่ยง (โอกาสที่จะเกิดและผลกระทบ) ผู้วิจัย
ได้ส่งแบบประเมินความเสี่ยงไปเก็บรวบรวมข้อมูล
กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี
ที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
สามารถวิเคราะห์และสรุปว่าความเสี่ยงจากการใช้
งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มี
อายุตั้งแต่ 15-18 ปี ต้องจัดการความเสี่ยงตามลำดับ
สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล มีความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.1.1 การส่งข้อมูล ได้แก่ ส่งต่อหรือ แชรข้อมูลโดยไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลปราศจากการไตร่ตรองใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ให้ความคิดเห็นหรือกดไลค์โดยไม่มี การตรวจสอบความถูกต้อง ส่งต่อหรือ แชรข้อมูลที่มีเนื้อหาลามก อนาจาร

2.1.2 การรับข้อมูล ได้แก่ ได้รับข้อมูลที่มีเนื้อหาลามกอนาจารจากโฆษณาแฝง สามารถเปิดและเข้าถึงเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาการกระทำผิดกฎหมาย หรือความคิดเห็นทางการเมืองที่ล่อแหลม สามารถเปิดและเข้าถึงเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม ล่อแหลม หรือลามกอนาจารได้

2.1.3 ข้อมูลสูญหายหรือได้รับความเสียหาย ได้แก่ ถูกไวรัส ที่มากับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการหลงเชื่อข่าว หรือ ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล

2.2 ด้านยาเสพติดมีความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านยาเสพติด เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลยาเสพติด ได้แก่ สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับสารเสพติดได้โดยง่าย

2.2.2 สื่อกลางในการติดต่อซื้อขายได้แก่ สามารถเป็นธุระจัดหายาเสพติดผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้สร้างบัญชีผู้ใช้งานปลอมในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.3 ด้านเทคนิค มีความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.3.1 ระบบเครือข่าย ได้แก่ ระบบเครือข่ายไม่ครอบคลุมในบางบางพื้นที่ ระบบเครือข่ายมีปัญหาขัดข้องไม่สามารถใช้งานได้

2.3.2 การให้บริการ ได้แก่ ศูนย์บริการไม่สามารถแก้ไข ตอบปัญหาข้อสงสัยได้ ไม่สามารถติดต่อศูนย์บริการเพื่อแก้ไขปัญหาได้

2.4 ด้านความปลอดภัยมีความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านความปลอดภัย เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับดังนี้

2.4.1 ร่างกาย ได้แก่ การขาด การสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวก่อให้เกิดอันตราย การเกิดปัญหาอาชญากรรมตกเป็นเป้าสายตาของมิจฉาชีพ ใช้อินเทอร์เน็ตในสถานที่ไม่เหมาะสม เกิดอุบัติเหตุที่คาดไม่ถึง และบุคคลไม่พึงประสงค์ที่ทราบที่อยู่ของตนเอง

2.4.2 ทรัพย์สิน ได้แก่ ทรัพย์สินเสียหาย ตกหล่นปลั้งเปลือย หลงลืม อุปกรณ์ราคาแพงเกินความจำเป็นเกิดการโจรกรรม

2.5 ด้านส่วนบุคคล มีความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านส่วนบุคคล เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.5.1 ขาดความรู้ ได้แก่ ใช้งานในส่วนที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้ ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานอย่างถูกต้องและปลอดภัย

2.5.2 ขาดแคลนงบประมาณ ได้แก่ ใช้อินเทอร์เน็ตในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนรวมเกิดความไม่สะดวก ไม่มีอุปกรณ์ใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนตัว

2.6 ด้านเพศ มีความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเพศ เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.6.1 ความอยากรู้อยากเห็น
ได้แก่ สามารถหาหรือรับรู้ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตที่มี
เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศได้โดยง่าย

2.6.2 เพศตรงข้าม ได้แก่
สนใจเรื่องเพศตรงข้าม ทำความรู้จักหรือหาคู่ ผ่าน
อินเทอร์เน็ต ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการมี
เพศสัมพันธ์

2.7 ด้านสนทนาออนไลน์ มี
ความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านสนทนาออนไลน์
เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการ
ตามลำดับดังนี้

2.7.1 สนทนา กับ คน
แปลกหน้า ได้แก่ มีการนัดพบกับคนแปลกหน้าที่
เพิ่งรู้จักกันไม่นาน ล่อลวงหรือลวงละเมิดทางเพศ
ในรูปแบบต่าง ๆ คนแปลกหน้าให้ข้อมูลที่ไม่ตรง
กับความเป็นจริง หรือมีการแอบอ้าง

2.7.2 สนทนาออนไลน์
เกินความจำเป็น ได้แก่ สนทนาออนไลน์โดยไม่สนใจ
สิ่งรอบตัว สนทนาออนไลน์ในเวลาเรียน

2.7.3 สนทนาออนไลน์
ได้แก่ ส่งต่อข้อมูล ข่าวสาร ที่ได้รับมาให้เพื่อนอีก
ต่อหนึ่ง ส่งต่อภาพ หรือคลิปวิดีโอ ลามก อนาจาร
ส่งต่อข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย โดยไม่มี
การตรวจสอบแหล่งที่มา

2.8 ด้านเกมออนไลน์ มีความ
เห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเกมออนไลน์ เรียงตาม
รายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ
ดังนี้

2.8.1 ดิตเกมออนไลน์
ได้แก่ มีเล่นเกมในเวลาที่ไม่เหมาะสม (เวลาเรียน)
มีการใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต หลังเลิกเรียน
นักเรียนเล่นเกมออนไลน์ทุกวัน เล่นเกมออนไลน์
โดยไม่มีผู้ปกครองแนะนำ

2.8.2 พฤติกรรมเลียนแบบ
และบุคลิกภาพ ได้แก่ นักเรียนมีการเจ็บป่วยจาก

การเล่นเกมนานเป็นเวลานาน นักเรียนมีพฤติกรรม
ยกย่อง หรือเลียนแบบตัวละครในเกม

2.9 ด้านธุรกิจออนไลน์ มี
ความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านธุรกิจออนไลน์
เรียงตามรายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการ
ตามลำดับดังนี้

2.9.1 การซื้อและใช้สินค้า
ได้แก่ ได้รับสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ หรือมีการโฆษณา
เชิญชวน เกินจริง มีค่านิยมและใช้สินค้าที่มีราคา
แพง ฟุ่มเฟือยตามผู้อื่น การซื้อสินค้าตาม
โปรโมชั่นที่มีเงื่อนไขแอบแฝงเอาเปรียบ

2.9.2 การชักชวนทำงาน
ได้แก่ มีการชักจูงให้ทำงานที่มีรายได้เกินความเป็น
จริง การทำงานที่ขัดต่อ จริยธรรม และกฎหมาย
ถูกหลอกให้ทำงานโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม

2.10 ด้านจริยธรรม มีความ
เห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านจริยธรรม เรียงตาม
รายการและปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ
ดังนี้

2.10.1 ศีลธรรม ได้แก่
มีการกล่าวหรือให้ถ้อยคำที่ไม่เป็นความจริงให้ร้าย
หรือป้ายสี นินทาผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายมีการ
ชักชวนให้กระทำความผิดในทางที่ขัดต่อศีลธรรม

2.11 ด้านการพนันมีความเห็น
เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านการพนันเรียงตามรายการ
และปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.11.1 เล่นการพนัน ได้แก่
สามารถเล่นการพนันทุกชนิดผ่านระบบเว็บไซต์
หรือ Application ได้มีการสร้างบัญชีสำหรับจ่าย-
รับเงิน จากการพนัน

2.11.2 การชักชวน ได้แก่
ชักชวนเพื่อนบุคคลอื่นให้มีการร่วมเล่นการพนัน

2.12 ด้านกายภาพมีความเห็น
เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านกายภาพ เรียงตามรายการ
และปัจจัยความเสี่ยงที่ต้องจัดการตามลำดับ ดังนี้

2.12.1 เครื่องมือและอุปกรณ์การใช้งานไม่ได้มาตรฐานและไม่มีการบำรุงรักษา ได้แก่ เกิดความร้อนสะสม ไฟดูด ไฟรั่ว ไม่สามารถใช้งานได้ต่อเนื่องในยามจำเป็น ไม่สามารถใช้งานได้เกิดการชำรุดเสียหาย

3. การพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งนำผลของความคิดเห็นจากแบบประเมินความเสี่ยง (โอกาสที่จะเกิดและผลกระทบ) พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับและอันดับของความเสี่ยง ที่มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูงและความเสี่ยงผลกระทบสูง มาแปลผลจากการสร้างตารางเมตริกซ์ความเสี่ยง นำผลที่มีประเภทและรายการความเสี่ยงสูงจัดทำเป็นกลยุทธ์ โดยแบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 2 ระดับคือกลยุทธ์ระดับนโยบายและกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ คือ กลยุทธ์ระดับนโยบายมี จำนวน 29 ข้อ ได้แก่

3.1 พัฒนาระบบป้องกันและรักษาข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดวงรอบการตรวจสอบและกำจัดไวรัสที่มาจากการใช้อินเทอร์เน็ต

3.2 ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจำกัดการเข้าถึง

3.3 พัฒนาและปรับทัศนคติของนักเรียน ให้รู้จักคิด วิเคราะห์ ข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลที่จะส่งให้ผู้อื่น

3.4 ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ป้องกันการเข้าถึงข้อมูลหรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่าง ๆ

3.5 กำหนดให้มีระบบตรวจสอบตัวตนหรือบัญชีผู้ใช้ในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน

3.6 ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางประสานงานและประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องในการรายงานข้อมูลกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

3.7 พัฒนาและกำหนดตัวบุคลากรผู้รับผิดชอบ ในการใช้อินเทอร์เน็ตของโรงเรียน

3.8 พัฒนาและส่งเสริมการให้ มีมาตรการรักษาความปลอดภัย

3.9 กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุ

3.10 พัฒนาส่งเสริมกิจกรรม/ ชุมชน การใช้อินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพและปลอดภัยจากมิจฉาชีพ

3.11 กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและบังคับใช้ได้จริง กรณีมีการลักขโมย

3.12 ประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดการเข้าถึงเนื้อหาเว็บไซต์ที่ไม่ก่อให้เกิดองค์ความรู้

3.13 เพิ่มงบประมาณและจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการ

3.14 ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ป้องกันการเข้าถึงข้อมูลหรือเว็บไซต์ที่ล่อแหลมในเรื่องเพศ

3.15 พัฒนาสื่อในการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องในเรื่องเพศ

3.16 ส่งเสริมให้รู้เท่าทันอันตรายจากบุคคลแปลกหน้าในรูปแบบต่าง ๆ พัฒนาความร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการกำหนดแนวทางร่วมกัน

3.17 พัฒนาสื่อ วิดีทัศน์ และสนับสนุนการผลิตสื่อ/จัดหาสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนข้อกฎหมายที่ควรทราบ

3.18 กำหนดมาตรการในการควบคุมการใช้โทรศัพท์ระหว่างเวลาเรียน และบทลงโทษ

3.19 วางแนวทาง สํารวจและติดตามข้อมูลการใช้เวลาว่าง สุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน จากนักเรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน และผู้ปกครอง

3.20 การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและส่งเสริมบุคลิกภาพของนักเรียนแก่นักเรียน

3.21 ส่งเสริมให้รู้จักอดออม ใช้สินค้าเท่าที่จำเป็นตลอดจนสนับสนุนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3.22 ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานโดยสุจริตหรือการหารายได้ในระหว่างเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมาย

3.23 ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการสอนธรรมให้เหมาะสมไม่เป็นที่น่าเบื่อกับเด็ก

3.24 พัฒนาบุคลากรให้เป็นแม่แบบหรือตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

3.25 ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ป้องกันการเข้าถึงข้อมูลหรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ต่าง ๆ

3.26 พัฒนาสื่อ วิดีทัศน์เพื่อในการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับเด็ก

3.27 พัฒนาและจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติการด้านระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นการเฉพาะ

3.28 กำหนดตรวจสอบการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์การใช้งานและระบบอินเทอร์เน็ต

3.29 จัดซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์สำรองในกรณีที่อุปกรณ์หลักมีความเสียหาย

กลยุทธ์ระดับปฏิบัติการที่เป็นส่วนสนับสนุนและส่งเสริมกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการจำนวน 71 ข้อ ในการนำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบในการวิจัยเรื่องกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี พบว่ามีความเสี่ยง 12 ด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล ด้านยาเสพติด ด้านเทคนิค ด้านความปลอดภัย ด้านส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านสนทนาออนไลน์ ด้านเกมออนไลน์ ด้านธุรกิจออนไลน์ด้านจริยธรรม ด้านการพนัน และด้านกายภาพในด้านข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล ตรงตามความเห็นนักวิชาการหลายท่าน ส่วนความเสี่ยงด้านกายภาพที่มีระดับความเสี่ยงน้อยที่สุดนั้น สอดคล้องกับแนวทางความเห็น กองบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ (2555) และกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (2556)

จากกลยุทธ์ระดับนโยบายในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี มีจำนวน 29 ข้อ นั้น สามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เมื่อนำกลยุทธ์ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ผู้บริหารสถานศึกษาก็ควรจะปรับใช้ให้มีความสอดคล้องกับภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน ได้ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์ตามภารกิจหลักด้านวิชาการได้แก่ การให้ความรู้ความเข้าใจในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ปรับทัศนคติคุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกของนักเรียน ให้รู้จักจักคิด วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล และส่งเสริมกิจกรรม/ชุมนุม การใช้อินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพอย่างรู้เท่าทันอันตรายจากบุคคลแปลกหน้าในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2550) อีกด้วยว่าโรงเรียนที่ดีต้องส่งเสริมให้เด็ก

เรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมาก ๆ ควรจัดการเรียนการสอนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง คือให้ความสำคัญกับนักเรียน สอนโดยให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง จะช่วยให้เด็กเกิดความงอกงามทางปัญญา ความคิด คือ รู้จักคิด รู้จักหาเหตุผลและรู้จักวิธีหาคำตอบที่เชื่อถือได้วิชาการและสอดคล้องกับความคิดของพนม เกตุมาน (2535) ว่า ครูควรมีบทบาทส่งเสริมพัฒนาการต่อจากพ่อแม่ ด้วยการส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านเช่นกัน โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสังคมและจริยธรรมใช้หลักพฤติกรรมบำบัดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและถ้าจำเป็นต้องลงโทษควรมีหลักการลงโทษที่ดีและไม่เกิดผลเสียตามมา การให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานโดยสุจริตหรือการหารายได้ในระหว่างเรียนให้สอดคล้องกับกฎหมายโดยพัฒนาความร่วมมือกับผู้ปกครอง การกำหนดแนวทางร่วมกัน พัฒนาและสนับสนุนการผลิตสื่อ จัดหา สื่อการเรียนการสอนเรื่องเพศ ประชาสัมพันธ์ข้อกฎหมายที่ควรทราบ ตลอดจนวางแนวทาง สืบสวนและติดตามข้อมูลการใช้เวลาว่าง สุขภาพและการเจ็บป่วยของนักเรียน จากนักเรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน และผู้ปกครอง อีกทั้งยังประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดการเข้าถึงเนื้อหาเว็บไซต์ที่ไม่ก่อให้เกิดองค์ความรู้

2. กลยุทธ์ตามภารกิจหลักด้านงบประมาณ ได้แก่ การเพิ่มงบประมาณและจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงอุปกรณ์สำรองในกรณี que อุปกรณ์หลักมีความเสียหาย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริกาน สุทิน (2549) พบตรงกันว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียน โดยรวมมีปัญหาระดับกลาง ด้านการจ่ายเงินมีปัญหายอยู่ในระดับมากอีกด้วย

3. กลยุทธ์ตามภารกิจหลักด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ พัฒนาคณาจารย์และกำหนดตัวบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นการเฉพาะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน และพัฒนาคณาจารย์ให้เป็นแม่แบบหรือตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก สอดคล้องตรงกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2551) ที่ว่าการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศต้องเน้นที่ครูเป็นสำคัญ ครูต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านและตัวผู้เรียนต้องเป็นผู้มีความมุ่งมั่น ตั้งใจและขวนขวายในการศึกษา ต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากโรงเรียนและครอบครัว และสอดคล้องกับ สุรวิรัตน์ เข็มมกุล (2542) ที่ว่า บุคลากรทุกคนจะต้องมีการพัฒนา และมีการจัดบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงาน มีการส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมสัมมนาตลอดจนการนำ ICT มาใช้ในงานปัจจุบัน

4. กลยุทธ์ตามภารกิจหลักด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ พัฒนาระบบป้องกันและรักษาข้อมูลส่วนบุคคล กำหนดวงรอบการตรวจสอบและกำจัดไวรัสที่มาจากการใช้อินเทอร์เน็ต โดยมีระบบตรวจสอบตัวตนหรือบัญชีผู้ใช้ในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางประสานงานและประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพัฒนาและส่งเสริมให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย กำหนดวงรอบการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบอินเทอร์เน็ตให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปกติ เพื่อป้องกันเหตุต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับ เสาวภาค พงษา (2552) ว่าควรให้ความสำคัญในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังต้องมีการกำหนดแนวทางบริการ วางแผน รวมถึงกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและบังคับใช้ได้จริง

กรณีมีการลักขโมย หรือการใช้โทรศัพท์ระหว่างเวลาเรียน

ในส่วนของกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ 71 ข้อ นั้นเป็นกลยุทธ์สำหรับผู้ปฏิบัติในแต่ละหน้าที่ของตน เพื่อมาสนับสนุนกลยุทธ์ระดับนโยบายแต่สามารถปรับเปลี่ยนโดยให้มีความสำคัญและส่งเสริมกลยุทธ์ระดับนโยบายเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. ผู้บริหารทุกท่านสามารถนำกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงทั้ง 29 กลยุทธ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 2 ที่มีความก้าวหน้า

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *ข้อมูล-สถิติด้านการศึกษา*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2559, จาก http://www.moe.go.th/data_stat/data/go53.zip
- กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร. (2556). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี พ.ศ.2556*. กรุงเทพฯ: ส่วนงานดัชนีและการสำรวจ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2555). *จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี จำแนกตามอายุ*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2559, จาก https://www.m-society.go.th/ewt_news.php?nid=9724
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน. (2556). *แผนบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน.
- กองบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2555). *นโยบายบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรัตนนคร พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยรัตนนคร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). *บทความการวิเคราะห์ 5 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการศึกษาไทย : ธุรกิจสร้างรายได้ผ่าน Net*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.blog.eduzone.com>.
- พนม เกตุมาน. (2535). *สุขใจกับลูกวัยรุ่น*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแปลน พับลิชชิ่ง จำกัด.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2550). *โรงเรียนดีโรงเรียนดัง*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.moe.go.th/web-panom>.

ในเรื่องเทคโนโลยีกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ก็ยังคงร่นำกลยุทธ์ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการไปกำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจพิจารณานำข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวางแผน เพราะการบริหารความเสี่ยงจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียนนั้น เป็นการบริหารเพื่อเตรียมการป้องกัน ระวัง ปลอดภัยจนหาแนวทางแก้ไข ไม่ให้ความเสี่ยงนั้นเกิดผลเสียหายต่อนักเรียน และประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมโรงเรียนในส่วนภูมิภาคเอกชน
2. สามารถศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ อายุและสถานศึกษา

- ยรรยง ลินธุ์งาม. (2552). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 2545-2559 : อะไรที่ชาติต้องการ*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.vcharkarn.com/vblog/64076>
- สุริรัตน์ เอี่ยมกุล. (2542). *การศึกษากระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทนต์ ศรีไสย์. (2551). *สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมนทิพย์ จิตสว่าง, (2550). *อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime)*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/buss-cricomp.doc>
- สมชาย อดภาสน์วิวัฒน์. (2542). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- สมยศ นาวิการ. (2544). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พรณกิจ.
- สาลินี มีเจริญ. (2555). *การพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สิริกร สุทิน. (2549). *การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงบประมาณเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3*. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวภาค พงษา. (2552). *สภาพการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.